

VVD	PROCES	
	Vraag	Antwoord
	Wanneer wist het college dat de verduurzaming van de Schilp niet €13 miljoen, maar bijna €25 miljoen zou kosten?	Eind november 2025 zijn de laatste calculaties van de bouwkosten van Optie A ontvangen en begin januari 2026 zijn de bouwkosten van optie C ontvangen van de bouwkosten deskundige.
	Hoe oordeelt u over de wijze waarop u de raad heeft betrokken?	Nadat de laatste bouwkosten calculaties zijn ontvangen en besproken met de wethouder is een verzoek ingediend om de Raad te informeren. Dit was begin januari 2026, eerder was deze informatie niet beschikbaar. Dit verzoek is afgewezen door de griffie. Op verzoek van het B&W is er alsnog een informatieavond georganiseerd.
	Het voorbereidingskrediet is door de raad beschikbaar gesteld in december 2024. Waarom heeft u de raad bij zo'n grote investering niet actiever betrokken, zeker nu het budget compleet uit de hand is gelopen?	De raad is betrokken door een voorbereidingskrediet te verstrekken december 2024. Hierna heeft een aanbesteding plaatsgevonden om een team van adviseurs samen te stellen (doorlooptijd 6 mnd.). Vervolgens zijn de initiele plannen beoordeeld en op basis hiervan is een aangepast advies uitgewerkt. De uitkomsten van dit vooronderzoek worden nu met u gedeeld.
	Waarom geen integraal besluitmoment (kadernota/begroting) zoals afgesproken?	Door de DUMAVA-deadline (5-02-2028) en doorlooptijden (Europese aanbesteding ca. 6 maanden; uitvoering start indicatief Q2 2027) is gekozen voor een separaat raadsvoorstel om planning en subsidiedeadline te kunnen halen. Als gewacht wordt tot een integraal besluitmoment blijven de uitvoeringsplannen hetzelfde maar vervalt de subsidie en zullen de financiële gevolgen ongunstiger uitpakken.
	Waarom een deels ongedekt investeringsvoorstel?	Na diverse dekkingsbronnen is nog circa €160.000 structureel aan kapitaallasten niet gedekt. Dit krijgt een plek in de kadernota 2027. Tevens wordt genoemd dat door de lineaire afschrijving rentelasten dalen, waardoor het tekort jaarlijks afneemt.
	Heeft u overwogen om investeringen/plannen te schrappen?	Er is een optie B gepresenteerd waarbij investeringen worden geschrapt. Dit lijkt echter tot een minder goed voorstel met weliswaar een lager investeringsbedrag, maar aanzienlijk hogere kapitaallasten.
	Zo ja, welke investeringen bent u voornemens te schrappen?	In Optie B is het afbreken en opnieuw bouwen van het middengedeelte grof uitgewerkt. Zoals benoemd levert dit een veel slechter financieel voorstel en zijn er twijfels in hoeverre dit kan gaan voldoen aan wet en regelgeving. Maatregelen kunnen verder versoerd worden, maar dat maakt dat de Schilp niet meer toekomstbestendig is. Bovendien verwachten we dat de huidige onderhoudskosten exponentieel zullen stijgen om de verouderde Schilp overeind te houden.
	Gaat u een structurele besparing doorvoeren om het niet gedekte financiële gat op te vangen, of kunnen de CDOKE middelen daar een rol in spelen?	CDOKE-middelen is een uitkering van het Rijk ten behoeve van de vergroting van de capaciteit (bemensing) voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. De CDOKE-middelen kunnen daar dus geen rol in spelen.

	Hoe zit het met het risico op frictiekosten? Is dit al voldoende in beeld?	Frictiekosten zijn in bijlagen expliciet als risico/onzeker benoemd, omdat ze afhangen van sluitingstijd en planning van de aannemer. Er is een bandbreedte genoemd van dekkingsmogelijkheden; detailonderbouwing staat in vertrouwelijke businesscase die bij de griffie ter inzage ligt.
	Hoe worden de sportclubs die nu gebruikmaken van de Schilp hierbij betrokken? Lopen zij risico op het niet beschikbaar hebben van voldoende ruimte voor hun competities/wedstrijden/oefeningen?	Sportclubs die nu gebruikmaken van de Schilp lopen het risico op het niet beschikbaar hebben van voldoende ruimte. Tegelijkertijd gaan we intensief onderzoeken wat we kunnen doen om de eventuele hinder te beperken en gaan daar ook over in gesprek met de verenigingen. Een van de maatregelen die we nemen is dat we hinderbeperking voor gebruikers onderdeel maken van de gunnings-/aanbestedingscriteria voor de opdracht, waarbij we aansturen de werkzaamheden te laten plaatsingen buiten het competitie seizoen. Na selectie van een aannemer is meer bekend over hoe de bouwperiode en fasering en kunnen we betere afspraken maken. Samen met de sportclubs (en de Hockey- en Korfbalbond) onderzoeken we mogelijkheden om elders te trainen in Rijswijk of in de regio. Ook opties als de tijdelijke huur van een ballonhal voor gezamenlijk gebruik door hockey en korfbal worden onderzocht.
	SUBSIDIE	
	Vraag	Antwoord
	Wie is bevoegd om subsidies aan te vragen voor de uitvoering van projecten waarvoor de raad nog geen investerings- of voorbereidingskrediet heeft vastgesteld?	Het college is bevoegd om subsidies aan te vragen. Het aanvragen van subsidie staat los van het krediet dat de raad beschikbaar dient te stellen. Als de raad geen krediet beschikbaar stelt, dan heeft dit gevolgen voor de subsidie (intrekking/terugbetaling).
	Hoe oordeelt een (de) accountant over rechtmatigheid hiervan?	De rechtmatigheidscontrole is een onderdeel van de jaarrekeningcontrole. Omdat er geen uitgaven zijn geweest, is er geen grondslag voor de subsidie en worden er geen inkomsten verantwoord. In de jaarstukken wordt geen onrechtmatigheid opgenomen. De accountant toetst de getrouwheid van de rechtmatigheidscontrole en zal hierbij niet tot een andere conclusie komen.
	Wanneer is DUMAVA aangevraagd?	18-9-2023
	Welke uitgangspunten zijn in de subsidie opgenomen? Nu het budget is verdubbeld, rijst de vraag of de aanvraag wel getrouw is opgesteld.	De maatregelen in de subsidie-aanvraag zijn vergelijkbaar met maatregelen in de huidige beoogde uitvoering. Het verschil in de toename van de geraamde kosten zit hem voor een klein gedeelte in de sloop nieuwbouw van het middenstuk. Maar voornamelijk in het verschil tussen de kale bouwkosten en de extra gecalculeerde risico's en de staatkosten die in de eerste raming niet waren meegenomen.
	Wat is de garantie dat aan de voorwaarden van de subsidie wordt voldaan als de raad akkoord zou gaan met dit investeringsvoorstel?	Bij het uitvoeren van de huidige plannen worden de maatregelen doorgevoerd zoals aangevraagd bij de subsidie-aanvraag en het beoogde resultaat behaald ten aanzien van de energie labelsprong. De voorwaarde van het integrale verduurzamingsproject is dat er minimaal een label B wordt gehaald.

Wat heeft u gedaan om te zorgen dat de deadline van deze subsidie wordt verlengd? Hoeveel gesprekken/verzoeken heeft u daartoe gevoerd met en/of de minister, de SG, DG en directeurs van het subsidieverlenend ministerie?

De deadline voor de DUMAVA-subsidie is reeds met een jaar verlengd. Deze verlenging is aangevraagd via het reguliere proces dat daarvoor door subsidieverlener RVO wordt gehanteerd.

In het landelijke coalitieakkoord ‘Aan de slag’ staat de volgende passage: ‘We investeren in renovatie en verduurzaming van sportaccommodaties, bijvoorbeeld door het budget voor de BOSA te verhogen en zorgen voor meer buitenspeelplekken.’ In hoeverre is het, gelet op het vooruitzicht van nieuwe subsidies, problematisch als de huidige subsidie niet wordt benut?

De BOSA subsidie is voor amateursportclubs met eigen accommodaties. Dit heeft geen betrekking op de Schilp. Overige subsidies zijn niet bekend. Indien DUMAVA niet benut wordt heeft dit geen effect op de beoogde maatregelen, enkel op de financiële consequenties. De ongedekte kapitaalslasten zullen stijgen van 160.000,- naar 235.00,- euro.

AANPAK / INHOUDELIJKE KEUZES

Vraag

Antwoord

Zou de functionaliteit/de gewenste voorzieningen niet leidend moeten zijn in de opgave bij de Schilp i.p.v. de deadline van de subsidie?

Uitgangspunt is geweest om te investeren in de Schilp zodat de huidige functionaliteit behouden blijft en het gebouw weer jarenlang mee kan.

Voorbeeld, nu lijkt het alsof de zittende functies (o.a. fitness) als vaststaand feit zijn gepresenteerd. In hoeverre past hier een gezondheidscentrum, of een buurthuis?

Dit is niet onderzocht er is uitgegaan van beter huisvesten van huidige (onder)huurders/functies en beperkte herinrichting. Daarbij is wel gekeken of er kleine verbeteringen / wensen meegenomen kunnen worden

Kunt u met het geld niet beter een hele gebiedsontwikkeling opstarten, inclusief Sportpark Irene?

Een integrale gebiedsontwikkeling is een project van een geheel andere omvang dan de verduurzaming en renovatie van een gebouw. Met een integrale gebiedsontwikkeling kunnen we een aantal (toekomstige) knelpunten oplossen, maar we lopen hierbij tegen een aantal beperkingen aan: (1) de scope van het project is veel groter - andere tijdsplanning en hogere kosten. (2) nieuwbouw en/of grootschalige uitbreiding van de Schilp is op dit moment uitermate onzeker vanwege de netcongestie. De inschatting nu is dat we tot 2035 geen extra aansluiting op het stroomnet krijgen. (3) Als de huidige Schilp tot 2035 open moet blijven, moet extra geïnvesteerd worden in (tijdelijke) maatregelen om het gebouw te laten voldoen aan de EML-verplichtingen. Deze investeringen hebben we tot nu toe kunnen uitstellen.

Welke gevolgen heeft deze investering voor de financiële kengetallen?

De investering vergroot de bezittingen op de balans. Dit betekent dat voornamelijk de solvabiliteit verder onder druk komt te staan. In de Begroting 2026 is uiteengezet dat het Eigen Vermogen met ongeveer € 20 mln. moet groeien voor een gezonde solvabiliteit (p. 102 ‘hoe financieren we de groei?’). De toegenomen geraamde omvang van de investering in de Schilp heeft niet alleen effect in exploitatie (kapitaallasten en frictiekosten), maar betekent ook een extra benodigde aanvulling van het eigen vermogen van ca. € 2,5 mln.

Is het verantwoord om deze investering te doen gelet op de opmerkingen die de toezichthouder heeft gemaakt over de kengetallen, met name de solvabiliteit?

Deze extra investering is op zichzelf financieel verantwoord. Het gevolg is wel dat de solvabiliteit extra onder druk komt te staan. In de Begroting 2026 is uiteengezet dat het Eigen Vermogen met ongeveer € 20 mln. moet groeien voor een gezonde solvabiliteit (p. 102 ‘hoe financieren we de groei?’). De toegenomen geraamde omvang van de investering in de Schilp betekent ook een extra benodigde aanvulling van het eigen vermogen van ca. € 2,5 mln. In de nieuwe raadsperiode zullen college en raad besluiten moeten nemen hoe het Eigen Vermogen aan te zuiveren.

Waarom zadelt u een volgend college op met een gigantische financiële uitdaging?	De Schilp is toe aan een renovatie om behouden te blijven en weer aan de wettelijke eisen te voldoen. Gezien de omvang en de staat van de Schilp is het voorstel het meest gunstige gezien de kapitaallasten, bovendien kan er nog gebruik gemaakt worden van een subsidie van 2,5 miljoen. Door de beslissing door te schuiven wordt de financiële uitdaging groter doordat de subsidie wordt misgelopen en daarmee de kapitaallasten stijgen.
Vindt u het goed bestuur om in de laatste vergadering van de raad zo’n groot investeringsvoorstel neer te leggen, terwijl de raad nog op geen enkele wijze is betrokken?	Het voornemen van de verduurzaming is de raad bekend - daarvoor is ook het voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Het uitgewerkte raadsvoorstel, inclusief de gestegen kostenraming voor de drie scenario's kon niet eerder aan de raad worden voorgelegd gezien de doorlooptijd van het uitwerken van de plannen. Er is gekozen om het voorstel nog aan deze raad aan te bieden vanwege het risico dat de subsidie van 2,5 miljoen euro vervalt bij latere besluitvorming.
Welke risico’s zijn er bij dit project? Is netcongestie bijvoorbeeld een probleem?	Bij het huidige plan kan met een hybride oplossing worden gewerkt en is netcongestie geen showstopper. Bij nieuwbouw Optie C moet gasloos worden gebouwd en is netcongestie wel een showstopper omdat voor 2035 geen aansluiting op het net kan worden verwacht. Verder ligt er nog een risico in de frictiekosten zoals benoemd. Vandaag de dag is het vinden van een aannemer die de werkzaamheden binnen tijd, budget en met de gewenste oplossingen om zo lang mogelijk open te kunnen blijven ook nog een risico.

VERDUURZAMING (breder programma)	
Vraag	Antwoord
Wat betekent dit voor de planning van de verduurzamingsopgave (RIB 23 054)? Komt er nog een integraal besluitvormingsmoment met financiële doorrekening van de totale opgave? En hoe verhoudt zich dat tot de beschikbare financiële middelen en de ‘hapsnap’ aanpak op dit moment (een paar maanden geleden werd de Schouwburg voorgelegd, nu pas de Schilp etc.)?	Er volgt nog een portefeuille strategie met bijbehorende aanpak van de verduurzamingsopgave. Deze staat gepland voor Q4 2026. In de originele planning waren de Schilp en de Schouwburg al opgenomen om te verduurzamen.
Is de wethouder voldoende in control over de verduurzamingsopgave? Wordt de verduurzamingsopgave niet veel te duur op de wijze waarop dit nu wordt aangepakt?	Verduurzaming van ons vastgoed is via verschillende plannen geborgd. De portefeuillestrategie met de aanpak van de verduurzamingsopgave volgt in Q4 2026.
Nu de wethouder niet in control lijkt te zijn, zou het niet verstandiger zijn als de raad van deze opgave een groot project maakt conform de Procedureregeling grote projecten gemeente Rijswijk?	De raad gaat over het toepassen van de Procedureregeling grote projecten. Hiervoor zijn kaders geformuleerd. Er zal moeten worden getoetst of de verduurzamingsopgave aan de voorwaarden voldoet om al groot project aangewezen te worden.

GROEN LINKS	Hoeveel verenigingen, scholen en individuele gebruikers maken momenteel gebruik van het sportpark?	Zwembad: 6 sportverenigingen, 2 scholen, 2 commerciële zwemscholen en wekelijks zo’n 2.500 bezoekers (1.400 zwemlessers, 600 banen/recreatief zwemmeres en 500 groepslessers) Sporthal: 4 sportverenigingen, 2 sportbonden, 2 kinderopvang-organisaties, 1 onderwijs-instelling en 2 organisaties (peutergym & leefstijlhub) maken op wekelijkse basis gebruik van de sporthal
	Wat is de huidige gemiddelde bezettingsgraad van het zwembad en de sportfaciliteiten (per dag, per week, per seizoen)?	Zwembad: Maandag t/m vrijdag tussen 7.00 en 21.30 uur bezet, muv maandag (7-8u en 14-15u) en dinsdag (13.45-14.45u). Zaterdag tussen 7.45 en 17.30 uur Zondag tussen 8.00 en 19.30 uur. Sporthal: Hoogseizoen (november-februari) elke doordeweekse avond en het weekend helemaal vol. Overdag tijdens schooltijd is er wel veel ruimte, door ontbreken verhuur aan basis en voortgezet onderwijs hebben. Buiten het hoogseizoen (maart-oktober) is de bezetting ook in avonden en weekenden niet vol en in zomermaanden nagenoeg leeg.
	Op welke momenten van de week of dag doen zich nu piekbelastingen voor, en wat is de omvang daarvan in bezoekersaantallen of bezettingsgraad?	Zwembad: Tijdens de zwemlessen (ma-vrij tussen 15-18u en het weekend) is er piekbelasting met op de hoogtepunten zo’n 70 nieuwe leskinderen (met ouders) elke 45 minuten. Met name in de kleedruimtes is het dan dus zeer druk. Sporthal: Van eind november t/m begin februari is de sporthal op maandag t/n vrijdag tussen 17.00 en 22.00 uur volledig verhuurd en in de weekenden tussen (minimaal) 9.00 en 17.00 uur.
	Hoe wordt in het renovatieplan rekening gehouden met het verlichten van piekmomenten (denk aan spreiding van openingstijden, reserveringssystemen, meer kleedruimtes)?	Helaas levert dit geen resultaat op omdat er geen extra ruimte in de planning zit. Aangezien er wel voldoende kleedruimte is maar de capaciteit van de gemeenschappelijke kleedkamers niet optimaal wordt benut, kunnen wij dit binnen het project momenteel niet oplossen.
	Zijn er capaciteitsknelpunten bekend, bijvoorbeeld bij parkeren, kleedruimtes of verkeersafwikkeling rondom het sportpark?	Ja, bij de eenpersoonskleedhokjes van zwembad tijdens de zwemlessen, in de gezamenlijke kleedruimtes is dan nog wel capaciteit beschikbaar. Daarnaast zijn er te weinig parkeerplekken wanneer er grote evenementen zijn, zoals de rommelmarkt in sporthal.
	Wat is de prognose voor de gebruiksdruk de komende jaren?	De huidige gebruiksdruk is hoog, met name bij de zwemlessen en in de trainings- en wedstrijduren tijdens het hoogseizoen. Voor de komende jaren wordt verwacht dat deze druk aanhoudt.

D66	Wat zijn de kosten als we wel willen voldoen aan de eisen vanuit ELM in het kader van verduurzaming, als we de bouw uitstellen tot na juli 2026?	Wat de kosten zijn om alleen aan het EML te voldoen moet worden uitgezocht. Het EML stelt eisen aan isolatie en installaties, maar deze strekken niet zover als de voorbereidingen op gasloos en overige installaties zoals opgenomen in de DUMAVA-subsidie. Tevens moeten dan ook de maatregelen vanuit het MJOP geabstraheerd en geïndexeerd worden. Deze maatregelen zijn dan lapmiddelen om de Schilp open te houden en moeten dan ook in relatie staan tot de resterende toekomstverwachting van de Schilp.
	Als we deze aanpassingen als enige uitvoeren, kunnen we dan ook gedeeltelijk gebruik maken van de DUMEVA regeling?	Nee, voor de DUMAVA-subsidie moeten een een pakket met maatregelen worden uitgevoerd dat leidt tot een verbetering van ten minste drie labels en minimaal tot label B. Met het uitvoeren van alleen de EML maatregelen wordt dit niet bereikt.
	In de presentatie kwam het al naar voren, maar voor de duidelijkheid: nu de kosten voor renovatie en verduurzaming zijn verdubbeld: wat zijn de mogelijkheden als we een volledige nieuw zwembad neer zouden zetten? Betekent dit dat het zwembad ivm niet meer aan eisen voldoen eerst dicht moet en er dan nog een aantal jaar aan plan voor een nieuw zwembad moet worden gewerkt, met ook de bijbehorende aanbesteding?	Als je een nieuw zwembad wilt bouwen zal dit moeten voldoen aan het bouwbesluit voor nieuwbouw. Dit betekent dat dit zwembad gasloos moet worden neergezet wat om een grotere aansluiting vraagt dan momenteel beschikbaar is. Door netcongestie is echter tot 2035 geen aansluiting te krijgen en een nieuw zwembad kan dus niet voor die tijd worden gerealiseerd. Als tot die tijd het huidige zwembad open moet blijven zal dit aan de wetgeving moeten voldoen. Dit vergt extra investeren in het bestaande gebouw. Een nieuw zwembad zal ontworpen moeten worden en zowel een ontwerpteam als een aannemer zal via een aanbesteding verkregen moeten worden.
	Wat zijn de gevolgen voor de huurders en de huurprijs nav de terugverdiëntijd na renovatie en verduurzaming? Wettelijk kun je bij verduurzaming de kosten per jaar in de huurprijs doorrekenen. Bij de presentatie is hierover gesproken en lijkt aangegeven te zijn dat dit pas bij de volgende aanbesteding van het beheer (nu Optisport) kan gebeuren. Wat is hier de precieze achtergrond van?	We hebben met de exploitant niet gesproken over huurverhogingen. Wel zijn de gesprekken gestart om de positieve gevolgen van de verduurzaming op de energielasten op basis van nacalculatie te verrekenen. De methodiek die hiervoor beoogd is zal een rekenformule zijn op basis van gemiddelde energieprijzen van het afgelopen jaar en graaddagen van datzelfde jaar.